

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Jurečkovou ve věci

žalobkyně **O. S., nar. X**, stát. přísl. Ukrajina,
bytem X,
právně zastoupené Mgr. Petrem Václavkem, advokátem,
se sídlem v Praze 1, Opletalova 25, Praha 1

proti
žalovanému **Ministerstvo vnitra České republiky**, Odbor azylové a migrační
politiky,
se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní schránka 21, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě na ochranu proti nezákonnému zásahu

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 18. 3. 2026 její žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod sp. zn.OAM-0382800/DO-2026, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyni o dočasnou ochranu ze dne 18. 3. 2026, zaevidované pod sp. zn. OAM-0382800/DO-2026

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 12 269,40 Kč k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Petra Václavka, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně podává žalobu podle § 82 s. ř. s. proti nezákonnému zásahu žalovaného, který spatřuje ve vrácení jeho žádosti o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelné. K tomuto postupu došlo dne 27. 2. 2026, kdy žalovaný žádost žalobkyně nepřijal s odkazem na § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny (dále jen „zákon č. 65/2022“ nebo „lex Ukrajina“, s tím, že žalobkyni již byla dočasná ochrana udělena v jiném členském státě Evropské unie (Polsko) a že žalobkyně podala žádost po oznámení Ministerstva vnitra Evropské komisi podle § 3 odst. 3 uvedeného zákona.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. Nezákonnost postupu žalovaného spatřuje v tom, že žalovaný předčasně a bez individuálního posouzení aplikoval § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. (lex Ukrajina) a vyloučil ji z poskytnutí dočasné ochrany, aniž by bylo věcně přezkoumáno její právní postavení vysídlené osoby podle § 3 odst. 1 lex Ukrajina, čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 a čl. 5 směrnice 2001/55/ES. Tím měl žalovaný porušit rovněž základní zásady činnosti správních orgánů, zejména zásadu proporcionality a ochrany legitimního očekávání podle § 2 odst. 4 správního řádu.
3. Žalobkyně namítá, že napadený postup byl zaměřen přímo proti ní a představuje nezákonný zásah do jejích veřejných subjektivních práv. V důsledku vrácení žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné je žalobkyně oprávněna pobývat na území České republiky pouze po dobu 90 dnů jako držitelka ukrajinského biometrického pasu podle nařízení (EU) 2018/1806, a po uplynutí této doby by byla nucena vrátit se na území Ukrajiny, kde probíhá ozbrojený konflikt. Takový důsledek je podle žalobkyně v rozporu s čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a s čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/55/ES.
4. Žalobkyně je ukrajinskou státní příslušnicí, která do února 2022 trvale pobývala na území Ukrajiny, kde má rodinné, sociální i ekonomické zázemí. Vlivem bezprostřední hrozby invaze vojsk Ruské federace byla dne 5. 11. 2025 nucena opustit Ukrajinu a přesídlila do Polska. Dne 18. 3. 2026 podala u žalovaného žádost o udělení dočasné ochrany v České republice. Žalovaný její žádost na místě posoudil jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 lex Ukrajina s odůvodněním, že žalobkyně měla dočasnou ochranu v jiném členském státě a že bylo učiněno oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina. Proti tomuto postupu se žalobkyně brání zásahovou žalobou.
5. Z procesní opatrnosti se žalobkyně vyjadřuje i k přípustnosti žaloby s ohledem na výluku soudního přezkumu zakotvenou v § 5 odst. 2 lex Ukrajina. Tuto výluku považuje za rozpornou s uniijním právem a neaplikovatelnou. Odkazuje přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, v němž NSS s využitím judikatury Soudního dvora EU ve věci Krasiliva (C-753/23) dovodil, že právo na získání povolení k

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

pobytu za účelem dočasné ochrany je právem garantovaným unijním právem a že vyluka soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 lex Ukrajina odporuje čl. 47 Listiny základních práv EU.

6. Žalobkyně dále uvádí, že mezi ní a žalovaným nebyl spor o tom, že je osobou, na niž se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, neboť je ukrajinskou státní příslušnicí, která pobývala na Ukrajině před 24. 2. 2022. Splňovala tedy základní podmínky pro udělení dočasné ochrany podle § 3 odst. 1 lex Ukrajina. Současně žalobkyně tvrdí, že ke dni podání žádosti nebyla držitelkou dočasné ochrany v žádném jiném členském státě Evropské unie.
7. Žalobkyně je přesvědčena, že důvody nepřijatelnosti její žádosti podle § 5 odst. 1 lex Ukrajina neměly být aplikovány ani z věcného hlediska, neboť rozšiřují taxativní výčet důvodů vyloučení z dočasné ochrany upravený v čl. 28 směrnice 2001/55/ES. Tento článek podle žalobkyně představuje uzavřený seznam důvodů vyloučení, založených převážně na ochraně veřejného pořádku a bezpečnosti, přičemž směrnice nepřipouští jejich rozšiřování vnitrostátní právní úpravou. Směrnice stanoví minimální harmonizační rámec, od něhož se členské státy mohou odchýlit pouze ve prospěch vysídlených osob, nikoli v jejich neprospěch.
8. Žalobkyně dále uvádí, že prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 nevylučuje aplikaci čl. 28 směrnice 2001/55/ES a že dohoda členských států o neaplikování čl. 11 směrnice se týká pouze navracení osob mezi členskými státy, nikoli rozšiřování důvodů nepřijatelnosti žádostí o dočasnou ochranu.
9. Žalobkyně dále rozvádí, že čl. 28 směrnice 2001/55/ES byl do českého právního řádu proveden § 9 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. Použití tohoto ustanovení na osoby vysídlené z území Ukrajiny není § 4 odst. 2 písm. a) lex Ukrajina vyloučeno. Směrnice 2001/55/ES tak podle žalobkyně stanoví jediný právně relevantní rámec pro vyloučení osoby z poskytnutí dočasné ochrany, a to výlučně z důvodů taxativně uvedených v jejím čl. 28 odst. 1, které se vztahují především k ochraně veřejného pořádku a bezpečnosti a musejí být posuzovány individuálně a přiměřeně.
10. Naproti tomu lex Ukrajina v § 5 odst. 1 písm. a) až f) zavádí pro osoby vysídlené právě z území Ukrajiny další důvody, pro něž je žádost o dočasnou ochranu považována za nepřijatelnou. V takových případech se řízení o žádosti vůbec nezahajuje a žádost je vyřízena pouhým faktickým úkonem – jejím vrácením spolu se sdělením důvodu nepřijatelnosti. Podle žalobkyně má takový postup shodné, ne-li závažnější důsledky než formální rozhodnutí o neudělení dočasné ochrany podle § 9 zákona o dočasné ochraně cizinců, neboť vede k praktickému vyloučení osoby z poskytování dočasné ochrany bez věcného posouzení její situace.
11. V případě žalobkyně byl důsledkem posouzení žádosti jako nepřijatelné zejména fakt, že se ocitla na území České republiky bez platného pobytového oprávnění a je vystavena bezprostřední hrozbě nuceného návratu na území Ukrajiny, kde probíhá válečný konflikt. Takový následek žalobkyně považuje za rozporný s čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/55/ES, jakož i s čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
12. Žalobkyně proto dovozuje, že aplikace § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina v jejím případě představuje nepřipustné rozšíření důvodů pro vyloučení osoby z dočasné ochrany nad rámec směrnice 2001/55/ES a současně v neprospěch vysídlené osoby. Zdůrazňuje, že směrnice

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

stanoví pouze minimální harmonizační rámec a vnitrostátní zákonodárce jej nemůže rozšiřovat v tíži osob, jimž má být ochrana poskytnuta.

13. Pro úplnost žalobkyně uvádí, že závěry správních soudů přijaté ve vztahu k nepřijatelnosti žádostí podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina jsou plně aplikovatelné i na písm. f) téhož ustanovení. V této souvislosti odkazuje zejména na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 12. 2025, č. j. 3 A 135/2025-32, podle něhož je třeba na důvod nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) nahlížet prizmatem dosavadní judikatury k písm. c) a d). Žalobkyně připomíná, že žalovaný ve svých vyjádřeních dlouhodobě polemizuje s tzv. „dubnovou judikaturou“, avšak nepředložil žádné racionální a závažné důvody, které by její závěry vyvracely.
14. Žalobkyně dále cituje ustálený judikatorní postup, podle něhož platí, že zjistí-li žalovaný při podání žádosti, že žadatel je veden v informačním systému členských států (TPP) jako osoba, která měla či má dočasnou ochranu v jiném členském státě, je povinen žádost přijmout a vést o ní řádné správní řízení. V jeho rámci má žadatele poučit, ověřit, zda dočasná ochrana v jiném členském státě skutečně trvá, a případně řešit otázku jejího ukončení, má-li žadatel v úmyslu čerpat práva z dočasné ochrany výlučně v České republice. Mechanické vrácení žádosti jako nepřijatelné je podle žalobkyně v rozporu s právem EU i s judikaturou Nejvyššího správního soudu.
15. Konečně žalobkyně namítá, že ani oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina nemůže založit právní důsledky vůči jednotlivým žadatelům. Svou povahou se blíží oznámení podle čl. 25 odst. 3 směrnice 2001/55/ES a představuje politickou žádost o pomoc na úrovni Evropské unie, nikoli právní akt způsobilý omezit práva garantovaná směrnicí. Směrnice nepočítá ani s tím, že by oznámení o překročení kapacit, a tím spíše pouhé oznámení o riziku jejich vyčerpání, mohlo mít přímé negativní důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu. Použití § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina ve spojení s § 3 odst. 3 téhož zákona proto žalobkyně považuje za postup v rozporu s právem Evropské unie.
16. Žalobkyně dále namítá, že vyloučení možnosti přesídlení osob vysídlených z území Ukrajiny z jednoho členského státu Evropské unie do jiného nebylo záměrem unijního zákonodárce. Naopak poukazuje na to, že směrnice 2001/55/ES s přemístěním držitelů dočasné ochrany v určitých situacích výslovně počítá.
17. V této souvislosti žalobkyně odkazuje zejména na čl. 26 odst. 4 směrnice 2001/55/ES, který výslovně upravuje možnost přemístění osoby požívající dočasnou ochranu do jiného členského státu a současně stanoví, že vydáním pobytového oprávnění v jiném členském státě dochází ke skončení platnosti původního pobytového oprávnění. Použití tohoto ustanovení není prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 vyloučeno; naopak bod 15 jeho preambule výslovně vylučuje pouze aplikaci čl. 11 směrnice, který upravuje vzájemné navracení osob mezi členskými státy.
18. Možnost a relevance přemístění podle čl. 26 směrnice 2001/55/ES je podle žalobkyně potvrzena rovněž v soft-law dokumentech Evropské komise, zejména ve Sdělení Komise – Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 21. 3. 2022. Tyto dokumenty podle žalobkyně reflektují faktickou praxi přemísťování vysídlených osob v rámci Unie bez sankcionování jejich volby jiného členského státu.
19. Žalobkyně dále poukazuje na rozsáhlou judikaturu správních soudů k obdobným skutkovým situacím, z níž vyplývá nesoulad § 5 odst. 1 a 2 lex Ukrajina se směrnicí

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

2001/55/ES. Odkazuje zejména na rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2024 (č. j. 9 A 25/2024-25 a 9 A 7/2024-27), rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 14. 3. 2024 (č. j. 62 A 14/2024-37) či rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 2. 2024 (č. j. 57 A 83/2023-29). Zásadní význam má rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, v němž NSS výslovně konstatoval, že pokud žadatel o dočasnou ochranu již není ke dni podání žádosti držitelem pobytového oprávnění v jiném členském státě, nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti a žádost je nutno věcně projednat.

20. Žalobkyně rovněž odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 4. 2026, č. j. 36 A 7/2026-25, v němž soud shledal, že i § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina je v rozporu s unijní legislativou, neboť představuje nepřipustné omezení práv osob požívajících dočasnou ochranu. Tyto judikatorní závěry podle žalobkyně potvrzují, že vnitrostátní instituty nepřijatelnosti žádosti nemohou být používány k obcházení unijní ochrany stanovené směrnicí 2001/55/ES.
21. Žalobkyně shrnuje, že zakotvení nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu z důvodu získání dočasnou ochranu v jiném členském státě podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina představuje nepřipustné dotváření taxativního výčtu důvodů pro vyloučení osoby z dočasnou ochrany podle čl. 28 směrnice 2001/55/ES. Takový postup zavádí méně příznivé podmínky, než připouští unijní právo, a je v rozporu se smyslem a účelem směrnice. V důsledku tohoto nesouladu neměla být uvedená vnitrostátní právní úprava v případě žalobkyně aplikována.
22. Žalovaný úvodem uvedl, že žalobkyně spátruje nezákonný zásah v postupu, který byl podle jeho názoru v plném souladu se zákonem č. 65/2022 Sb. (lex Ukrajina). Žalovaný zdůraznil, že žádost žalobkyně o udělení dočasnou ochrany byla vyhodnocena jako nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, neboť žalobkyně v minulosti získala povolení k pobytu z titulu dočasnou ochrany v jiném členském státě Evropské unie, konkrétně v Polské republice.
23. Žalovaný poukázal na údaje vedené v systému Temporary Protection Platform, v němž je žalobkyně evidována se značkou „ia“ (inactive), která označuje osoby, jimž bylo povolení k pobytu z titulu dočasnou ochrany uděleno, avšak v době evidence již nebylo platné. Podle žalovaného je tak skutkově nesporné, že žalobkyně v minulosti dočasnou ochranu v jiném členském státě získala, a právě tato skutečnost postačuje k naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, aniž by bylo rozhodné, zda je žalobkyně v době podání žádosti stále držitelkou platného pobytového oprávnění.
24. Žalovaný dále zdůraznil, že žádosti o udělení dočasnou ochrany podle § 2 odst. 1 lex Ukrajina se žalobkyně domáhala vydání oprávnění k pobytu na území České republiky. Z hlediska unijního práva se jedná o žádost o vydání povolení k pobytu ve smyslu čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES. Vnitrostátní právní úprava však v § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina výslovně stanoví, že taková žádost je nepřijatelná, byla-li podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasnou ochrany v jiném členském státě, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3 téhož zákona.
25. Žalovaný uvedl, že Ministerstvo vnitra zaslalo Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina dne 25. 8. 2025 a toto oznámení zveřejnilo na svých internetových stránkách; je rovněž součástí správního spisu. Podmínky pro aplikaci § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina tak byly podle žalovaného v projednávané věci splněny.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

26. Pro úplnost žalovaný podotkl, že žalobkyně v žádosti neuvedla přítomnost rodinných příslušníků na území České republiky, kteří by byli držiteli dočasné ochrany. Nezjistil proto důvody pro udělení dočasné ochrany z titulu sloučení rodiny podle § 51 lex Ukrajina ani z důvodů zvláštního zřetele hodných podle § 52 téhož zákona. Žalovaný uzavřel, že neměl jinou zákonnou možnost než žádost žalobkyně vyhodnotit jako nepřijatelnou.
27. Pokud jde o namítaný rozpor § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina s právem Evropské unie, žalovaný připustil existenci judikatury správních soudů, která pokládá toto ustanovení za neslučitelné s unijním právem. Zároveň však uvedl, že podle jeho názoru nebyl tento rozpor postaven najisto rozhodnutím Soudního dvora EU. V rozsudku ve věci Krasiliva (C-753/23) se Soudní dvůr k otázce druhotného pohybu držitelů dočasné ochrany výslovně nevyjádřil a v bodě 30 odůvodnění připustil, že členské státy mohou při rozhodování o vydání povolení k pobytu ověřovat, zda žadatel již takové povolení v jiném členském státě nezískal.
28. Žalovaný dále poukázal na nové recitály prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 o prodloužení dočasné ochrany, z nichž podle jeho názoru plyne, že unijní zákonodárce neměl a nemá v úmyslu zakotvit právo osob požívajících dočasné ochrany na „volný pohyb“ v podobě opakovaného získávání povolení k pobytu z téhož titulu v různých členských státech. S ohledem na tuto legislativní a judikatorní situaci žalovaný dovodil, že nelze považovat rozpor § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina s právem EU za zjevný, a že nejsou splněny podmínky doktrín *acte clair* ani *acte éclairé*.
29. Žalovaný proto navrhl, aby soud zvážil předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU týkající se souladu § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina s čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES a s dohodou členských států o neaplikování čl. 11 této směrnice.
30. Žalovaný dále rozvedl, že ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina nepovažuje za rozporné s právem Evropské unie. Podle jeho názoru z unijního právního rámce nevyplývá osobám, které již v jiném členském státě získaly povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, právo na získání téhož pobytového oprávnění v dalším členském státě, do něhož se z vlastního rozhodnutí přesunou, s výjimkou případů výslovně upravených směrnicí 2001/55/ES, zejména sloučení rodiny, humanitárních důvodů či přemístění podle čl. 26 této směrnice.
31. Žalovaný se opřel o doslovný a systematický výklad směrnice 2001/55/ES, zejména o čl. 8 odst. 1, podle něhož mají členské státy povinnost zajistit vydání povolení k pobytu „osobám požívajícím dočasné ochrany“. Tato povinnost je podle žalovaného splněna již tím členským státem, který pobytové oprávnění vydal jako první, neboť smyslem směrnice je zajistit, aby vysídlená osoba mohla legálně pobývat na území Unie, nikoli aby měla právo opakovaně získávat totožné pobytové oprávnění v různých členských státech.
32. Žalovaný dále zdůraznil, že směrnice důsledně rozlišuje mezi osobami, na něž se dočasná ochrana vztahuje, a osobami, jimž již bylo pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany v konkrétním členském státě vydáno, přičemž jejich další pohyb a případné přemístění řeší výlučně v ustanoveních čl. 15 a 26. Povinnost vydat nové pobytové oprávnění v jiném členském státě směrnice podle žalovaného připouští pouze v případech tam výslovně uvedených.
33. Pokud jde o dohodu členských států o neaplikování čl. 11 směrnice, žalovaný zdůraznil, že tento článek upravuje výlučně vzájemné povinnosti mezi členskými státy při navracení osob neoprávněně pobývajících na území jiného státu. Vyloučení jeho aplikace proto podle žalovaného nemůže samo o sobě založit jednotlivcům nové subjektivní právo na přemístění

a vydání pobytového oprávnění v dalším členském státě. Důsledkem neaplikovaného čl. 11 je toliko to, že držitel dočasné ochrany nebude automaticky předáván zpět do původního hostitelského státu.

34. Žalovaný nesouhlasil s judikатурním výkladem, podle něhož je z dohody o neaplikaci čl. 11 dovozováno právo na sekundární přemístění. Takový výklad označil za dotváření práva nad rámec směrnice, nikoli za legitimní vyplnění mezery v právní úpravě. Pokud by unijní zákonodárce zamýšlel přiznat obecné právo sekundárního pohybu, učinil by tak výslovně v textu směrnice, což se nestalo.
35. Žalovaný proto setrval na stanovisku, že aplikací § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina nedošlo k nezákonnému zásahu do práv žalobkyně a že toto ustanovení je s právem Evropské unie slučitelné.
36. Žalovaný dále poukázal na historický vývoj směrnice 2001/55/ES. Zdůraznil, že návrh směrnice byl projednáván řadu let a že institut přemístění držitelů dočasné ochrany upravuje výslovně čl. 26 této směrnice, který je založen na principu solidarity mezi členskými státy při sdílení zátěže spojené s přílivem vysídlených osob. Podle žalovaného je mechanismus přemístění primárně věcí spolupráce mezi členskými státy, přičemž vůle dotčených osob je relevantní až v návaznosti na rozhodnutí členských států. Přijetím prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 podle žalovaného nedošlo k prolomení tohoto systematického nastavení.
37. Žalovaný dále zdůraznil, že z dostupných podkladů k přijetí směrnice nevyplývá, že by unijní zákonodárce zamýšlel zakotvit bezpodmínečné právo sekundárního pohybu držitelů dočasné ochrany. Tento závěr podle něj potvrzuje i preambule směrnice, zejména její bod 9.
38. K otázce významu prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 žalovaný uvedl, že nově přijaté recitály jednoznačně vyjasňují důsledky dohody členských států o neaplikování čl. 11 směrnice 2001/55/ES. Z těchto recitálů podle žalovaného plyne, že z uvedené dohody nelze dovozovat povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která takové povolení již obdržela v jiném členském státě. Účelem dohody bylo podle žalovaného zabránit automatickému předávání osob mezi členskými státy a vícenásobným registracím, nikoli založit právo držitelů dočasné ochrany volně se přesouvat a opakovaně získávat pobytová oprávnění z téhož titulu.
39. Žalovaný zdůraznil, že při výkladu dohody o neaplikování čl. 11 směrnice je rozhodující vůle jejích účastníků, tedy členských států. Z nových recitálů prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 je podle žalovaného zřejmé, že smyslem této dohody nebylo zakládání nových individuálních práv, nýbrž pouze úprava vztahů mezi členskými státy při zvládání hromadného přílivu vysídlených osob.
40. Z těchto důvodů žalovaný setrívá na názoru, že postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žádost žalobkyně o dočasnou ochranu posoudil jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Má za to, že k nezákonnému zásahu do práv žalobkyně nedošlo, a navrhuje, aby soud žalobu zamítl.

III.

Posouzení žaloby

41. Žaloba je včasná a přípustná. Vrácení žádosti o udělení dočasné ochrany pro její nepřijatelnost nepředstavuje rozhodnutí ve smyslu § 65 s.ř.s., nýbrž faktický úkon

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

správního orgánu, proti němuž je namístě ochrana žalobou podle § 82 a násl. s. ř. s. Tento závěr odpovídá ustálené judikatuře správních soudů i Nejvyššího správního soudu, přijaté po rozsudku Soudního dvora EU ze dne 27. 2. 2025 ve věci Krasiliva (C-753/23).

42. Soud rozhodl bez nařízení jednání postupem podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť účastníci s rozhodnutím bez jednání souhlasili a skutkový stav mezi nimi nebyl sporný. Posouzení věci závisí výlučně na vyřešení právní otázky, zda žalovaný mohl žádost žalobkyně o udělení dočasné ochrany odmítnout jako nepřijatelnou s odkazem na § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb. (lex Ukrajina).
43. Ze správního spisu plyne, že žalobkyně je státní občankou Ukrajiny, která k datu 24. 2. 2022 pobývala na území Ukrajiny, poté byla v důsledku ozbrojeného konfliktu nucena odejít do zahraničí a dne 18. 3. 2026 podala u žalovaného žádost o udělení dočasné ochrany v České republice. Žalovaný žádost nepřijal s odkazem na § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, neboť žalobkyně v minulosti získala dočasnou ochranu v Polské republice, přičemž Ministerstvo vnitra předtím učinilo oznámení podle § 3 odst. 3 téhož zákona.
44. Soud při posouzení věci vyšel z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, zejména z rozsudků ze dne 3. 4. 2025 (č. j. 1 Azs 174/2024-42 a 1 Azs 336/2024-42) a navazující rozhodovací linie vrcholící rozsudkem ze dne 10. 12. 2025, č. j. 5 Azs 248/2025-18. Tato judikatura poskytuje závazný výklad aplikace § 5 odst. 1 písm. f) a § 3 odst. 3 lex Ukrajina ve světle práva Evropské unie.
45. Skutečnost, že žalobkyně v minulosti získala dočasnou ochranu v jiném členském státě Evropské unie, nelze posuzovat izolovaně. Jak opakovaně zdůraznil Nejvyšší správní soud, status osoby požívající dočasné ochrany není národním institutem, nýbrž osobním právním postavením založeným přímo unijním právem, konkrétně prováděcím rozhodnutím Rady přijatým podle čl. 5 směrnice 2001/55/ES.
46. Držitel dočasné ochrany nemá „polskou“, „českou“ ani jinou národní ochranu. Má jediný unijní status osoby požívající dočasné ochrany. Vydání pobytového oprávnění jednotlivými členskými státy má deklaratorní povahu a potvrzuje výkon práv plynoucích z tohoto statusu na jejich území. Samotný fakt dřívějšího vydání pobytového oprávnění v jiném členském státě proto nemůže opravňovat k vyloučení žadatele z přístupu k řízení o udělení dočasné ochrany v dalším členském státě.
47. Námitka žalovaného, že žalobkyně byla v systému TPP vedena se statusem „ia“ (inactive), nemůže na tomto závěru nic změnit. Právě skutečnost, že dočasná ochrana v jiném členském státě již netrvala, potvrzuje, že žalobkyně nebyla ke dni podání žádosti držitelkou platného pobytového oprávnění z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu nelze v takové situaci institut nepřijatelnosti vůbec použít a žádost je nutné věcně projednat.
48. Soud proto uzavírá, že důvod nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina není v projednávané věci aplikovatelný, neboť by vedl k popření unijní povahy dočasné ochrany a byl by v rozporu se závazným výkladem Soudního dvora EU i Nejvyššího správního soudu.
49. Žalovaný dále dovozoval nepřijatelnost žádosti z oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina adresovaného Evropské komisi. Tato argumentace však nemůže obstát.
50. Oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina nemá normativní povahu a nemůže modifikovat rozsah práv zaručených směrnicí 2001/55/ES. Jak výslovně konstatoval Nejvyšší správní

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

soud, vnitrostátní politický akt nemůže omezit přímý účinek směrnice ani zavést dodatečné podmínky, jež unijní právo nepředpokládá.

51. Kapacitní obtíže jsou směrnicí řešeny v čl. 25, který předpokládá koordinační postup na úrovni Unie. Směrnice nepřipouští, aby členský stát jednostranně a bez rozhodnutí unijních orgánů omezil práva vysídlených osob. Oznámení o riziku vyčerpání kapacit proto nemůže založit „procesní uzávěru“ přístupu k dočasné ochraně.
52. Soud proto uzavírá, že ani druhá podmínka dle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina nemůže být považována za naplněnou způsobem, který by byl slučitelný s právem Evropské unie. (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2025, čj. 5 Azs 248/2025-18)
53. Institut nepřijatelnosti žádosti není směrnicí 2001/55/ES upraven a může být použit pouze v mezích, které nenarušují účel dočasné ochrany. Rozšíření taxativního výčtu důvodů pro vyloučení osoby z dočasné ochrany nad rámec čl. 28 směrnice je nepřípustné, neboť by zavádělo méně příznivé podmínky, než unijní právo připouští.
54. Soud připomíná, že účelem směrnice o dočasné ochraně je poskytnout rychlou, účinnou a plošnou ochranu osobám prchajícím před ozbrojeným konfliktem a umožnit jim výkon práv v členském státě, kde mají reálné zázemí. Mechanické odmítání žádostí bez věcného posouzení je s tímto účelem v rozporu.
55. Soud proto konstatuje, že žalovaný, když odmítl přijmout žádost žalobkyně o udělení dočasné ochrany a neumožnil její věcné posouzení, zasáhl do jejích veřejných subjektivních práv.
56. K návrhu žalovaného na položení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie soud uvádí, že k tomu neshledal důvod. Otázka souladu § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina s právem Evropské unie byla již judikatorně vyřešena, a to na základě rozsudku Soudního dvora EU ve věci Krasiliva (C-753/23) a navazující ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu. Nejedná se tedy o otázku novou, nejasnou či dosud neřešenou, a podmínky pro položení předběžné otázky proto splněny nejsou.
57. Soud uzavírá, že ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina nelze v projednávané věci aplikovat, neboť je neslučitelné s právem Evropské unie. Oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina nemůže mít právní účinky, jež by omezily unijně garantovaná práva žalobkyně.
58. Postupem žalovaného, jímž byla žádost žalobkyně o dočasnou ochranu vrácena jako nepřijatelná, došlo k nezákonnému zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s.
59. Soud proto žalobě vyhověl, nezákonný zásah zakázal a žalovanému uložil povinnost obnovit stav před zásahem, tj. přijmout žádost žalobkyně o udělení dočasné ochrany k věcnému posouzení a postupovat v souladu s právem Evropské unie a závaznou judikaturou správních soudů.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

60. Postup žalovaného, jímž byla žádost žalobce odmítnuta jako nepřijatelná, je proto nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

61. Soud žalobě vyhověl, nezákonný zásah zakázal a žalovanému uložil povinnost obnovit stav před zásahem, tj. přijmout žádost žalobkyně o udělení dočasné ochrany k věcnému posouzení a postupovat v souladu s unijním právem a závaznou judikaturou správních soudů.
62. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s.ř.s. ve věci úspěšné žalobkyni přiznal právo na náhradu nákladů řízení, které představují zaplacený soudní poplatek 3 000 Kč, odměnu za právní zastoupení podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), (dále jen „vyhláška“). Podle § 9 odst. 5 vyhlášky z tarifní hodnoty 88 000 Kč, činí výše odměny 4 620,- Kč. Žalobkyni byla přiznána náhrada za 2 úkony právní služby, a to převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky], písemné podání ve věci (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky) dále 2 x náhrada paušálních výdajů podle § 13 odst. 4 vyhlášky po 450 Kč a DPH.
63. Zástupce žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, proto se k částce náhrady připočítává DPH ve výši 21 % ve smyslu § 137 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. Základem pro výpočet DPH je částka 10 140 Kč (odměna a paušální náhrady). Daň z přidané hodnoty tak činí 2 129,40 Kč. Celková výše náhrady nákladů řízení přiznaná žalobkyni proto činí 12 269,40 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 20. květen 2026

Mgr. Jana Jurečková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

